

اطلاعیه مطبوعاتی

عفو بین الملل

۲۰ مهر ۱۳۹۶

ایران: پسر ۱۷ ساله در خطر اعدام قریب الوقوع

عفو بین الملل روز جمعه با انتشار بیانیهای اعلام کرد مقامات ایران باید فوراً برنامه اعدام پسر ۱۷ ساله‌ای که به خاطر قتل و تجاوز محکوم شده را متوقف کرده و حکم اعدام او را به زندان تبدیل کنند.

امیرحسین پورجعفر قرار است در تاریخ ۲۷ مهر ماه ۱۳۹۶ در یکی از زندان‌های تهران اعدام شود. او در فروردین ۱۳۹۵ بازداشت و پس از ۶ ماه به قتل و تجاوز به یک دختر ۷ ساله به نام ستایش قریشی از جامعه‌ی تحت تبعیض افغان مجرم شناخته شده و به اعدام محکوم شد.

مگدلنا مغربی معاون بخش خاورمیانه و شمال آفریقا عفو بین الملل گفت: «جای سوال نیست که این جنایت وحشتناک بوده و فرد مجرم باید مسؤول نگه داشته شود. عفو بین الملل با خانواده‌ی ستایش قریشی و جامعه‌ی افغان در ایران در خواست برقراری عدالت همراه است اما اعدام یک پسر ۱۷ ساله عدالت نیست.»

مغربی گفت: «استفاده از مجازات اعدام علیه افرادی که هنگام وقوع جرم زیر ۱۸ سال سن داشتند در قوانین بین الملل حقوق بشر مطلقاً ممنوع شده است. اگر مقامات ایران این اعدام را در هفته‌ی آینده انجام دهند، بار دیگر مرتکب یک تخطی وحشتناک از تعهدات بین المللی‌شان میشوند.»

دادگاه در حکم نهایی خود اظهار داشته که حکم اعدام علیه امیرحسین پورجعفر با در نظر گرفتن «توقعات آحاد جامعه و اذهان عمومی» صادر شده است.

معاون بخش خاورمیانه و شمال آفریقا عفو بین الملل در واکنش به این موضوع گفت: «شتاب مقامات ایران برای فرستادن یک نوجوان به پای چوبه‌ی دار به منظور تسکین خشم عمومی، کوتاه نظرانه و اشتباه است. اعدام یک مجازات بی رحمانه، غیر انسانی و غیر قابل برگشت است و شواهدی وجود ندارد که اثر بازدارنده‌ی بیش‌تری نسبت به حبس داشته باشد. استفاده از این مجازات به عنوان وسیله‌ای برای انتقام‌گیری، تأثیرات خشونت آمیز آن بر جامعه را تشدید می‌کند.»

برنامه ریزی اعدام امیرحسین پورجعفر در حالی انجام شده است که رئیس قوه‌ی قضاییه ایران آیت‌الله صادق لاریجانی دو ماه پیش بار دیگر ادعای خلاف واقع حکومت مبنی بر این‌که افراد زیر ۱۸ سال در ایران اعدام نمی‌شوند را تکرار کرد.

در حقیقت، عفو بین الملل اعدام دستکم ۸۵ محکوم نوجوان را در بین سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۷ ثبت کرده است، از جمله: چهار مورد در سال ۲۰۱۵، دو مورد در سال ۲۰۱۶ و چهار مورد در سال میلادی جاری. این سازمان همچنین ۹۲ نفر را شناسایی کرده است که در حال حاضر برای جرمی که در زمان کودکی مرتکب شده‌اند، در صف اعدام هستند.

دادگاه کیفری یک تهران حکم اعدام امیرحسین پورجعفر را بر اساس این ارزیابی که او در زمان وقوع جرم از رشد و کمال عقلی برخوردار بوده و ماهیت جرم و پیامدهای اقدام خود را درک می‌نموده صادر کرده است. دادگاه اعلام کرده که برای رسیدن به این نتیجه نظرات پزشکی قانونی مبنی بر «سلامت روانی» متهم و شواهدی که به تلاش او برای پنهان کردن آثار جرم اشاره دارد را لحاظ کرده است.

دادگاه همچنین این ادعای حیرت آور و زننده را مطرح کرده که شیوه برخورد و نتیجه گیری اش منطبق با تعهدات ایران تحت کنوانسیون حقوق کودک است. این در حالی است که کنوانسیون حقوق کودک قاطعانه استفاده از مجازات اعدام را برای افرادی که زیر سن ۱۸ سال مرتکب جرم می‌شوند ممنوع کرده است.

این یک اصل جاافتاده در حوزه عدالت کیفری اطفال و نوجوانان است که افراد کمتر از ۱۸ سال از بلوغ و مسؤولیت کیفری همسان با بزرگسالان برخوردار نیستند و هرگز نباید با مجازاتهای همانند بزرگسالان رو به رو شوند.

مگدلنا مغربی گفت: «مقامات ایران به جای اقدام برای احراز رشد و کمال عقلی متهمان نوجوان از طریق ارزیابی‌های مورد به مورد و از اساس معیوب و سلیقه‌ای، باید به تعهدات بین المللی خود نسبت به همه نوجوانان زیر ۱۸ سال پایبند شوند و استفاده از مجازات اعدام علیه آنها را لغو کنند.»

پیش‌زمینه

در شهریور ۱۳۹۵ شعبه ۷ دادگاه کیفری تهران، دو حکم اعدام برای امیرحسین پورجعفر صادر کرد؛ یکی برای قتل بر اساس اصل قصاص و دیگری برای تجاوز به عنف. او همچنین به ۷۴ ضربه شلاق به خاطر جنایت بر میت محکوم شد. دیوان عالی در دی ماه ۱۳۹۵ احکام دادگاه را عیناً تایید کرد.

عفو بین الملل با مجازات اعدام صرف نظر از ماهیت جرم، ویژگی‌های محکوم یا روشی که حکومت برای کشتن استفاده می‌کند، در همه شرایط وبدون استثنا مخالف است. مجازات اعدام نقض حق حیات و مجازاتی بی رحمانه، غیر انسانی و تحقیرآمیز است.